

nationaal programma groningen

Vastgestelde besluitenlijst Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen

Datum: 4 juli 2025

Tijd: 9:00-10:30 uur

Locatie: WEC Waddenzee

Aanwezig:

Chris Fonteijn - onafhankelijk voorzitter

Norbert van den Hove - ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Susan Top - provincie Groningen

Erik Jan Bennema - provincie Groningen

Erica van Lente - gemeente Midden-Groningen

Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta

Roelien Kamminga - gemeente Groningen

Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt

Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen

Matthieu van Olffen - uit het midden van de woningcorporaties

Herman Rinket - Groninger Gasberaad

Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven

Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector

Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen

Nienke Baars - Nationaal Programma Groningen

Gert-Jan Swaving - Nationaal Programma Groningen

Marloes van der Meij-Hingstman - Nationaal Programma Groningen

Anna Weijer - Nationaal Programma Groningen

Afwezig:

Eltjo Dijkhuis - gemeente Het Hogeland

Nr.	Agendapunt
1.	Opening, vaststelling agenda De voorzitter heet Roelien Kamminga, nieuwe burgemeester van de gemeente Groningen, welkom in het bestuur van Nationaal Programma Groningen.
	<i>Ter besluitvorming</i>
2.	Jaarverslag 2024 Het jaarverslag 2024 lag ter vaststelling voor. Het bestuur ziet graag meer aandacht voor de baanbrekers in het jaarverslag, zodat recht wordt gedaan aan de inspanningen die hier aan geleverd zijn. Er is afgesproken dat dit wordt toegevoegd aan het jaarverslag en dat dit voor publicatie wordt afgestemd met Frans Keurentjes en Susan Top.

nationaal programma groningen

	<u>Besluiten:</u> - Het bestuur stelt het jaarverslag 2024 vast, onder voorwaarde dat er tekst over de baanbrekers wordt toegevoegd. - Het bestuur stemt in met het publiceren van het jaarverslag en aanbieden aan raden, Staten en Tweede Kamer via colleges en staatssecretaris nadat de tekst over baanbrekers is afgestemd met Susan Top en Frans Keurentjes.
3.	Actualisatie programmaplan Toukomst De jaarlijkse actualisatie van het programmaplan Toukomst lag voor. Het Toukomstpanel is akkoord met deze actualisatie. Vanwege de kaderstellende rol van de Provinciale Staten gaat het geactualiseerde programmaplan via het nationaal programma-bestuur (als bestuurlijk verantwoordelijke voor Toukomst) en vervolgens GS (als dagelijks bestuur van de provincie) op route naar de Provinciale Staten. Belangrijkste onderdelen van de actualisatie zijn een doorvertaling van de aanbevelingen van de Toukomstevaluatie en verdeling van de resterende middelen. Over deze onderwerpen heeft het bestuur al besluiten genomen in het AB van 10 februari 2025 (Toukomstevaluatie) en AB van 12 mei 2025 (verdeling resterende middelen). NB. Tijdens de heidag van het bestuur (die wordt voorzien in september) wordt uitgebreid stilgestaan bij de historie en voortgang van Toukomst. <u>Besluiten:</u> - Het bestuur stemt in met de actualisatie van het programmaplan Toukomst. - Het bestuur stemt in met het ter beschikking stellen van de actualisatie van het programmaplan Toukomst aan Gedeputeerde Staten om op route te brengen naar Provinciale Staten.
4.	Indexering Het Rijk heeft ook in 2025 een indexering toegepast op Nationaal Programma Groningen. Het voorstel om de toedeling van deze middelen op dezelfde wijze te doen als in de voorgaande jaren lag voor. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met het toedelen van de indexeringsmiddelen conform voorstel.
5.	Vorbereiding Heidag AB najaar Het AB heeft besloten in het najaar een heidag te organiseren. Tijdens die dag zal stilgestaan worden bij Toukomst, de toekomst van Nationaal Programma Groningen en de positie van het bestuur daarin. Een voorstel voor de voorbereiding daarvan lag voor. Onderdeel daarvan is dat het programmabureau een ronde langs de AB-leden maakt om een beeld te krijgen van wat men belangrijk vindt voor de wijze waarop Nationaal Programma Groningen verder gaat. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met voorbereiding van de heidag conform voorstel.

6.	Verlenging reservering twee Toukomstprojecten Voor de projecten Burgerhart en De Barst was afgesproken dat ze uiterlijk 30 juni 2025 met een concreet bestedingsvoorstel zouden komen. Voor beide projecten geldt dat dat met goede redenen niet lukt, die daarom vragen om verlenging van deze termijn. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met verlenging van de reserveringstermijn voor Burgerhart en De Barst met 12 maanden (tot 30 juni 2026).
7.	Voorstel Economische Agenda voor inzet deel startkapitaal De Economische Agenda is vastgesteld en daarmee is er behoefte aan een wijze om initiatieven te kunnen financieren en uitvoeren in afwachting van een functionerende uitvoeringsstructuur in de loop van 2026. Er lag een voorstel op hoofdlijnen voor om voor een deel van het startkapitaal een ander transparanter en duidelijker besluitvormingsproces te gaan volgen. Zeker nu er forse investering gedaan worden in bijvoorbeeld de AI-factory, is er een steeds grotere vraag naar mogelijkheden vanuit het veld en de huidige procedure is onvoldoende transparant en toegankelijk. De kwartiermaker Economische Agenda sloot tijdens de vergadering digitaal aan om vragen te beantwoorden. Het bestuur ondersteunt het belang van het besluitvormingsproces, dat ervoor zorgt dat het startkapitaal wordt opengesteld en daarmee de Economische Agenda bereikbaar te maken voor de markt. Aandachtspunt is de rol van SNN in dit proces. SNN heeft de gewenste ervaring als het gaat om het verstrekken van subsidies. Indien deze zomer blijkt dat het te complex is om dit te organiseren, acht het bestuur het van belang om na de zomer te zoeken naar een alternatief, waarbij bij voorkeur gebruik wordt gemaakt van bestaande structuren. Ook is aandacht gevraagd voor tempo bij het inrichten van dit beoordelingsproces, zodat de najaarsbesluitvorming niet wordt gemist. Verder is benadrukt dat het van belang is om het proces zodanig in te richten dat de Economische Agenda als kader en de daarin opgenomen voorwaarden zijn geborgd en dat bedrijven op een laagdrempelige manier bij de Economische Agenda terecht kunnen. Daarnaast is gevraagd of er ook sprake is van een return on investment, in het geval een ondersteund initiatief een in commerciële zin groot succes wordt. Naar aanleiding van vragen vanuit het bestuur heeft de kwartiermaker het volgende toegelicht: - Het aanvraag- en beoordelingsproces en de mogelijk rol van NOM en SNN hierin wordt in overleg met de provincie ingericht. - Voor het toetsen op brede welvaartseffecten wordt mogelijk een rol voor de onafhankelijke beoordelingscommissie van Nationaal Programma Groningen voorzien. - Naast ondernemers komen ook onderwijsinstellingen en overheden met plannen in aanmerking voor middelen uit het startkapitaal. - Voor het borgen van de voorwaarden uit de Economische Agenda is zoals in de hoofdlijn beschreven een rol voor de kwartiermaker voorzien die verder wordt uitgewerkt. - Binnen de Economische Agenda wordt gehecht aan een revolverende werking van middelen.

	- In het voorgestelde proces heeft de provincie een zuivere kassiersfunctie en is zij niet betrokken bij het inhoudelijke beoordelingsproces. Daarnaast heeft de kwartiermaker waardering uitgesproken naar het Rijk voor de bereidheid om tegen een relatief milde verantwoordingslijn een deel van de middelen uit het startkapitaal (94 mln euro) beschikbaar te stellen aan de regio. Er is afgesproken dat de kwartiermaker in het najaar een uitgewerkte beoordelingsprocedure ter besluitvorming voorlegt aan het bestuur van Nationaal Programma Groningen, waarbij hij rekening houdt met de hier gemaakte opmerkingen. De kwartiermaker nodigt bestuursleden uit om contact op te nemen indien vragen tijdens deze vergadering onbeantwoord zijn gebleven. <u>Besluiten:</u> 1. Het bestuur stemt in met de voorgestelde procedure op hoofdlijnen. 2. Het bestuur mandateert de kwartiermaker om deze procedure verder uit te werken in formele afspraken met betrokken partijen en dit ter besluitvorming voor te leggen aan het bestuur.
8.	Concept verslag AB 12 mei 2025 Het concept verslag van de vergadering op 12 mei 2025 lag ter vaststelling voor. <u>Besluit</u> - Het bestuur stelt het verslag van de AB-vergadering op 12 mei 2025 vast.
	Ter bespreking
9/10	Herijking provinciaal programma en stand van zaken baanbrekers Agendapunt 9 (herijking provinciaal programma en 10 (stand van zaken baanbrekers) zijn gecombineerd behandeld. De provincie heeft toegelicht dat de baanbrekers gedeeltelijk een plek hebben gekregen in het provinciaal programma en dat vanaf het begin helder was dat de baanbrekers niet volledig in het provinciaal programma kunnen landen. Dit heeft te maken met het feit dat de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid niet alleen bij de provincie kan liggen. Bovendien was een aantal baanbrekers nog niet concreet uitgewerkt op het moment dat het provinciaal programma werd vastgesteld. Inmiddels is de provincie aan de slag met vier uitvoeringsprogramma's (Gezondheid, Energie, Landbouw en Onderwijs & Arbeidsmarkt) die vallen onder het provinciaal programma. In die uitvoeringsprogramma's is ontwikkelbudget voor de baanbrekers gereserveerd. Omdat op het moment dat het provinciaal programma en de uitvoeringsprogramma's zijn vastgesteld de inhoud van de Economische Agenda en Sociale Agenda nog niet bekend was, is destijds afgesproken om het provinciaal programma in 2025 te herijken. De provincie heeft het provinciaal programma inmiddels geconfronteerd met de inhoud van beide agenda's. Die analyse geeft volgens de provincie geen aanleiding tot ingrijpende bijsturing, wel tot een beperkte bijstelling. Gezien de met

nationaal programma groningen

	het programma gewekte verwachtingen en de al aangegane verplichtingen zou een ingrijpende bijstelling ook lastig zijn geweest. Er worden middelen gereserveerd voor Vrijtijdseconomie en aanvullende middelen voor Vitaal Groningen. Het bestuur heeft gevraagd om het budget dat wordt gereserveerd voor Vrijtijdseconomie specifiek te maken. Het bestuur is positief over het feit dat er inhoudelijk goede aansluiting bestaat tussen het provinciaal programma en Nij Begun. Vanuit het bestuur is teleurstelling geuit over de mate waarin er nog aandacht is voor de baanbrekers, ten opzichte van de duidelijke ambitie die het bestuur in 2021 heeft uitgesproken om in te zetten op economische structuurversterking, het heilige vuur hiervoor lijkt te ontbreken. De middelen die in het provinciaal programma zijn gereserveerd voor de baanbrekers zijn, op basis van de aan het bestuur gepresenteerde tabel, onvoldoende om het tot een succes te maken. Tegelijkertijd is gewezen op het feit dat overheden gezamenlijk verantwoordelijk zijn om het tot een succes te maken en dat daarnaast privaat commitment nodig is. Vorm en inhoud geven aan gezamenlijke sturing is, gegeven het feit dat de uitvoering is ondergebracht in het provinciaal programma, een uitdaging waar het bestuur tijdens de heidag bij stil wenst te staan. Ook is benoemd dat bestuurlijke wensen en de verwachtingen vanuit volksvertegenwoordigingen soms uiteenlopen. Er is afgesproken dat in het najaar de volgende informatie beschikbaar wordt gesteld aan het bestuur, ten behoeve van een nadere bespreking: - De uitkomst van de afgesproken herijking van het provinciaal programma, hetgeen zal bestaan uit een voorstel om het programma op onderdelen bij te stellen. - De door de provincie uitgevoerde analyse waaruit blijkt in hoeverre de Economische Agenda en Sociale Agenda aanleiding geven tot bijsturing van het provinciaal programma. beschikbaar stellen, als onderdeel van wijzigingsverzoek provinciaal programma. - Een helder overzicht per baanbreker (zowel inhoudelijk als financieel) waaruit ook blijkt wat dilemma's zijn waar vanuit het bestuur mogelijk op gestuurd kan worden*. * In het verlengde hiervan is afgesproken om in het bestuur vaker een inhoudelijk thema (zoals een baanbreker) op tafel te hebben met bijbehorende dilemma's om op te sturen.
	Ter informatie
11.	Mededelingen a. Stand van zaken Economische Agenda en Sociale Agenda Op 6 maart jl. is de concept-Economische agenda openbaar gemaakt en konden raden, Staten, Algemeen Besturen en andere partijen hun reactie geven op de agenda. De ingekomen reacties gaven geen aanleiding tot fundamentele aanpassingen in de agenda. Het bestuur heeft kennisgenomen van de oplegger voor de colleges en de reactienota. De Economische Agenda en Sociale Agenda zijn op 13 juni jl. in definitieve vorm openbaar geworden na vaststelling in de Ministerraad. Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van een schriftelijke update van de kwartiermaker over de AI-faciliteit. Daarbij is gevraagd naar de positie van de regio in governance van de AI-faciliteit. Er is afgesproken dat de kwartiermaker Economische Agenda wordt gevraagd om het bestuur hier na de zomer van op de hoogte te stellen. Ook is het belang onderstreept van een goede lobby op nationaal

nationaal programma groningen

	en Europees niveau. De voorzitter en burgemeester van Groningen bieden aan hiervoor beschikbaar te zijn. b. Adviezen beoordelingscommissie Het bestuur heeft kennisgenomen van de adviezen van de onafhankelijke beoordelingscommissie waar het DB op 16 juni 2025 mee ingestemd heeft. c. Planning bestuursvergaderingen 2026 Het bestuur heeft kennisgenomen van de planning voor bestuursvergaderingen in 2026. Uitnodigingen voor deze vergaderingen volgen.
13.	Rondvraag/ w.v.t.t.k.
14.	Sluiting
	<i>Heisessie</i>
15.	Het bestuur ging in gesprek over een aantal vraagstukken met betrekking tot de toekomst van Nationaal Programma Groningen.
	<i>Gesprek met beoordelingscommissie</i>
16.	Het bestuur voerde het jaarlijkse gesprek met de beoordelingscommissie. Het verslag hiervan is bijgevoegd als bijlage 16.
	<i>Werkbezoeken</i>
17.	Het bestuur bracht een werkbezoek aan twee projecten die mede mogelijk zijn gemaakt door Nationaal Programma Groningen: WEC Waddenzee en Kunstcentrum De Ploeg.